

Sygn. akt: I C 1152/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

G., dnia 6 października 2015r

Sąd Rejonowy w Gdyni, I Wydział Cywilny

Przewodniczący: SSR Małgorzata Nowicka - Midziak

Protokolant: Damian Wawrzyniak

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 22 września 2015r

sprawy z powództwa A. J.

przeciwko I. K.

o zapłatę

1. oddała powództwo;
2. zasądza od powódki na rzecz pozwanej kwotę 1217 zł. (jeden tysiąc dwieście siedemnaście złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w sprawie.

Sygn. akt I C 1152/14

UZASADNIENIE

Powódka A. J. w pozwie przeciwko I. K. domagała się zasądzenia kwoty 8.450,56 zł wraz z odsetkami w wysokości 38% od kwoty 8450,56 zł od dnia 5 maja 2011r. do dnia zapłaty, z ograniczeniem odpowiedzialności pozwanej do części majątku wspólnego w postaci odrębnej własności lokalu mieszkalnego objętego księgą wieczystą (...).

W uzasadnieniu powódka wskazała, że obecny małżonek pozwanej - L. G. jest dłużnikiem powódki z tytułu czynności prawnej dokonanej przed zawarciem małżeństwa. Odpowiedzialność ta została ustalona w wyroku Sądu Rejonowego w Gdańsku w sprawie o sygn. akt I C 1437/02, któremu została nadana klauzula wykonalności w dniu 12.11.2010r. W dniu 12.05.2008r. pozwana wraz z mężem zawarli umowę o rozszerzeniu wspólności ustawowej małżeńskiej w ten sposób, że do wspólności ustawowej małżeńskiej została wniesiona w/w nieruchomości będąca uprzednio własnością L. G., a którą nabył przed zawarciem związku małżeńskiego z pozwaną. W wyniku przedmiotowej umowy pozwana stała się współwłaścicielką tej nieruchomości, która w momencie powstania wierzytelności stanowiła majątek osobisty L. G.. Z tych też względów, w ocenie powódki, żądanie jest uzasadnione w oparciu o art. 41 § 1 i 2 kro w zw. z art. 47 § 1 i 2 kro w brzmieniu sprzed nowelizacji.

(pozew k. 2-5)

W odpowiedzi na pozew pozwana wniosła o oddalenie powództwa, podnosząc brak legitymacji biernej po swojej stronie, albowiem pozwana nie była stroną czynności prawnej dokonanej przez jej męża z powódką. Ponadto art. 41 § 1 kro nie stanowi do tego podstawy, gdyż ustawodawca oddzielił dług od odpowiedzialności. Również sądy oddaliły wniosek powódki o nadanie klauzuli przeciwko pozwanej w trybie art. 787 k.p.c. W związku z tym, w ocenie pozwanej, powódka wyczerpała drogę sądową. Niezależnie od tego pozwana wskazała, że zobowiązanie wygasło wskutek złożenia przez jej męża spornej kwoty do depozytu sądowego. Uprzedni wierzyciel nigdy jednak nie podjął jej z uwagi na brak wykazania następstwa prawnego. Natomiast art. 47 § 2 kro odnosi się do sytuacji, w której osoba trzecia musiała zostać

poinformowana o rozszerzeniu, ograniczeniu lub wyłączeniu wspólności przed powstaniem stosunku prawnego, z którego wierzytelność wynika. Zatem nie znajduje on zastosowania w niniejszej sprawie.

(odpowiedź na pozew k. 36 - 39)

Sąd ustalił, co następuje:

Wyrokiem z dnia 25 lutego 2003r Sądu Rejonowego w Gdańsku (sygn. akt. I C 1437/02), zmienionym wyrokiem Sądu Okręgowego w Gdańsku z dnia 30 czerwca 2004r. (sygn. akt III Ca 762/03), który to wyrok został uchylony w części - na skutek kasacji - wyrokiem Sądu Najwyższego z dnia 13 października 2005r., (sygn. akt IV CK 162/05) oraz zmieniony wyrokiem Sądu Okręgowego w Gdańsku z dnia 4 kwietnia 2006r. (sygn. akt III Ca 1538/05) - zasądzono od L. G. na rzecz (...) S.A. w G. kwotę 10.000 zł wraz z odsetkami w wysokości 38% w skali roku od kwoty 8.450,56 zł od dnia 5 listopada 2001r. do dnia zapłaty.

(okoliczność bezsporna: wyroki k. 10 - 15 akt I Co 1142/10 Sądu Rejonowego Gdańsk – Południe w Gdańsku)

W dniu 1 marca 2003r. pozwana I. K. i L. G. zawarli związek małżeński, a w dniu 12 maja 2008r. przed notariuszem D. K. (rep A 2526/2008) umowę majątkową, na mocy której rozszerzyli wspólność ustawową małżeńską na majątek nabyty przez któregokolwiek z małżonków z jakiegokolwiek tytułu przed zawarciem związku małżeńskiego. Na skutek zawarcia tej umowy, odrębna nieruchomości w postaci lokalu mieszkalnego, dla której Sąd Rejonowy w Gdyni prowadzi księgę wieczystą (...), stanowiąca wyłączną własność L. G., weszła do majątku wspólnego małżonków.

(okoliczność bezsporna: umowa k. 120 – 121 akt księgi wieczystej GD1Y/00048849/9).

L. G. wraz z wnioskiem o zezwolenie na złożenie pieniędzy do depozytu sądowego, wpłacił w dniu 24 maja 2008r. do depozytu sądowego kwotę 8450,56 zł, stanowiącą należność główną z zobowiązania wynikającego z tytułu opisanego wyżej tj. wyroku z dnia 25 lutego 2003r Sądu Rejonowego w Gdańsku (sygn. akt. I C 1437/02), a postanowieniem z dnia 20 lipca 2009r. Sąd Rejonowy w Gdyni wyraził na powyższe zgodę, zastrzegając, że kwota ta ma być wypłacona uczestnikowi (...) S.A. w likwidacji w B. na jej wniosek bądź jej następcom prawnym, po złożeniu pisemnego zezwolenia z podpisem notarialnie poświadczonym na wykreślenie hipoteki zabezpieczającej tą wierzytelność, w tej wysokości, w księdze wieczystej prowadzonej przez Sąd Rejonowy w Gdyni (...).

(dowód: postanowienie k. 166, dowód wpłaty k.151)

Postanowieniem z dnia 12 listopada 2010r. Sąd Rejonowy Gdańsk – Południe w Gdańsku nadał powyższemu orzeczeniu tj. wyrokowi z dnia 25 lutego 2003r Sądu Rejonowego w Gdańsku (sygn. akt. I C 1437/02) klauzulę wykonalności - na rzecz powódki A. J. jako następcy prawnemu (...) S.A. w G.

(dowód: postanowienie k. 41 akt I Co 1142/10 Sądu Rejonowego Gdańsk – Południe w Gdańsku)

Sąd zważył, co następuje:

Powyższy stan faktyczny był częściowo bezsporny pomiędzy stronami, a nadto Sąd ustalił go na podstawie dokumentów przedłożonych przez strony do akt niniejszego postępowania oraz zawartych w aktach księgi wieczystej GD1Y/00048849/9 oraz w aktach Sądu Rejonowego Gdańsk – Południe w Gdańsku o sygn. I Co 1142/10 i Sądu Rejonowego w Gdyni o sygn. VIII Ns 34/08, których autentyczność i wiarygodność nie była kwestionowana przez żadną ze stron. Pozwana zarzuciła co prawda, że powód powyższe dokumenty winien dołączyć już do pozwu jeżeli wywodził z nich skutki prawne. Sąd zważył jednak, że brak obowiązku dołączenia do pozwu wszystkich dokumentów i dowodów, a jedynie powołanie ich, a konieczność ich przedłożenia powstaje jeżeli dane okoliczności budzą wątpliwości i są sporne pomiędzy stronami. Ponadto zważyć należy, że powód w pozwie wskazał z jakich dokumentów domaga się przeprowadzenia dowodu, w związku z tym brak ich dołączenia w ocenie Sądu, nie stanowi okoliczności skutkującej koniecznością oddalenia wniosków dowodowych, tym bardziej że potrzeba taka zaistniała dopiero po zakwestionowaniu niektórych okoliczności przez pozwaną m.in. co do istnienia tytułu wykonawczego przeciwko L. G.

na rzecz powódki. Natomiast wnioski dowodowe o przesłuchanie stron oraz o dopuszczenie dowodu z zeznań świadka L. G. Sąd oddalił na podstawie art. 217 § 3 k.p.c. w zw. z art. 227 k.p.c. jako zbędne i powodujące jedynie nieuzasadnione przedłużenie postępowania, albowiem okoliczności istotne dla rozstrzygnięcia wynikają z pozostałych zgromadzonych w sprawie dowodów.

Na podstawie powyższych dokumentów nie ulega wątpliwości, że powódka jest wierzycielem męża pozwanej L. G. w zakresie zobowiązania stwierdzonego wyrokiem Sądu Rejonowego z dnia 25 lutego 2003r. (sygn. akt. I C 1437/02) w brzmieniu ostatecznie ustalonym wyrokiem Sądu Okręgowego w Gdańsku z dnia 4 kwietnia 2006r. (sygn. akt III Ca 1538/05) tj. co do kwoty 10.000 zł wraz z odsetkami w wysokości 38% w skali roku od kwoty 8.450,56 zł od dnia 5 listopada 2001r. do dnia zapłaty. Sąd zważył jednak, że jak trafnie podnosiła pozwana, zobowiązanie to w zakresie należności głównej tj. kwoty 8450,56 zł wygasło na skutek złożenia tej kwoty do depozytu sądowego przez L. G. w maju 2008r. Jak wynika z załączonych dokumentów, L. G. niewątpliwie w dniu 24 maja 2008r. wpłacił w/w kwotę do depozytu sądowego, a jego wniosek został przez Sąd uwzględniony. Ponadto w odpisie KRS uprzedniego wierzyciela brak było wskazania aktualnej jego siedziby, jak również danych adresowych likwidatora, co uniemożliwiało dłużnikowi spełnienie świadczenia bezpośrednio do rąk wierzyciela. Z tych też względów, w ocenie Sądu, uznać należało złożenie do depozytu sądowego w/w kwoty przez L. G. za ważne tj. dłużnik z uwagi na wymienione w ustawie przeszkody, które odnoszą się do wierzyciela (art. 476 pkt. 1 kc), nie mógł wykonać zobowiązania, a przedmiot świadczenia nadawał się do złożenia do depozytu i skuteczne zwłaszcza, że żadna ze stron nie kwestionowała powyższych okoliczności. Mając na uwadze powyższe, zdaniem Sądu, roszczenie w zakresie kwoty 8450,56 zł wygasło, z uwagi na fakt, że ważne złożenie do depozytu sądowego ma takie same skutki jak spełnienie świadczenia (art. 470 kc), a tym samym powództwo w tym zakresie nie mogło zostać uwzględnione.

W odniesieniu do pozostałej części roszczenia tj. kwoty 1549,44 zł Sąd zważył, że powództwo również nie zasługuje na uwzględnienie.

W sprawie poza sporem było, że już po powstaniu spornego zobowiązania, pozwana wraz z mężem zawarła umowę, na podstawie której nieruchomości, która stanowiła odrębny majątek dłużnika L. G., weszła do majątku wspólnego pozwanej i dłużnika. W konsekwencji powódka nie mogła wszcząć egzekucji z tej nieruchomości bez uzyskania tytułu również przeciwko pozwanej - jako małżonce dłużnika. Bezspornym było również, że powódka nie uzyskała klauzuli przeciwko pozwanej w trybie art. 787 k.p.c. z uwagi na fakt, że zobowiązanie stwierdzone przedmiotowym orzeczeniem powstało przed zawarciem związku małżeńskiego przez pozwaną z dłużnikiem. W ocenie powódki nie oznacza to jednak, że nie może ona zaspokoić się z majątku wspólnego, wskazując jako podstawę art. 41 § 1 i 2 k.r.o. w zw. z art. 47 § 2 k.r.o. w brzmieniu sprzed nowelizacji z dnia 20 stycznia 2005r. - zgodnie z którym zaspokojenia z majątku wspólnego może żądać także wierzyciel, którego dłużnikiem jest tylko jeden z małżonków, albowiem małżonkowie mogą powoływać się względem osób trzecich na rozszerzenie, ograniczenie lub wyłączenie wspólności tylko wtedy, gdy zawarcie przez nich umowy majątkowej oraz jej rodzaj były tym osobom wiadome. Tym samym zdaniem powódki zawarcie przez pozwaną z mężem umowy majątkowej małżeńskiej, na podstawie której doszło do przeniesienia spornej nieruchomości z majątku odrębnego dłużnika do majątku wspólnego jest bezskuteczne w stosunku do niej jako wierzyciela i może ona domagać się zaspokojenia od powódki, z ograniczeniem jej odpowiedzialności do spornej nieruchomości.

W niniejszej sprawie w ocenie Sądu, niezależnie od zmiany treści art. 47 § 2 k.r.o. i dodania odpowiadającego mu art. 47¹ k.r.o. przewidziana w nich szczególna ochrona osób trzecich odnosi się wyłącznie do umów małżeńskich majątkowych i nie może być rozszerzana na inne rodzaje umów. Uregulowana w art. 47 § 1 k.r.o. małżeńska umowa majątkowa stanowi podstawę umownego ustroju majątkowego małżonków, a zatem ma charakter ustrojowy. Jej celem jest ustalenie zasad, według których kształtować się mają wzajemne stosunki majątkowe małżonków. Umowy o rozszerzenie wspólności ustawowej w zakresie, w jakim ustanawiają zasadę kształtującą ustrój majątkowy, a więc są strictly umowami majątkowymi małżeńskimi działają na przyszłość i mają charakter organizacyjny. Tymczasem umowa zawarta w dniu 12 maja 2008r. pomiędzy pozwaną a dłużnikiem miała za przedmiot jedynie składniki majątku odrębnego już istniejące i doprowadziła do bezpośredniego przesunięcia z majątku osobistego dłużnika wprost do

majątku wspólnego małżonków składnik w postaci spornej nieruchomości. W konsekwencji, w ocenie Sądu, umowa ta nie stanowi małżeńskiej umowy majątkowej i nie znajdują do niej zastosowania powyższe przepisy. Podobnie w orzecznictwie Sądu Najwyższego, w którym dopuszcza się rozporządzenie w czasie trwania wspólności majątkowej przez jedno z małżonków przedmiotem wchodzącym w skład majątku wspólnego na rzecz majątku osobistego, nie uznaje się umowy tego rodzaju za umowę małżeńską majątkową (por. uchwały Sądu Najwyższego z dnia 16 stycznia 1964 r., III CO 64/63, OSNCP 1964, nr 11, poz. 220 oraz z dnia 19 grudnia 1991 r., III CZP 133/91, OSP 1992, nr 7-8, poz. 171, a także uchwałę składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 10 kwietnia 1991 r., III CZP 76/90, OSNCP 1991, nr 10 - 12, poz. 117 oraz wyrok z dnia 28 kwietnia 2004 r., III CK 469/02). W przypadku takich przesunięć wierzycielowi przysługuje bowiem ochrona na ogólnych zasadach przewidzianych w art. 59 k.c. i 527 § 1 k.c. (postanowienie SN z dnia 22 października 2009 r., III CZP 67/09, lex 551878, wyrok SN z dnia 9 września 2011 r., I CSK 616/10, LEX nr 1055017)

Mając na uwadze powyższe oraz fakt, że Sąd był związany tak wskazaną podstawą powództwa przez profesjonalnego pełnomocnika powódki, powództwo podlegało oddaleniu w całości, o czym Sąd orzekł w punkcie 1 wyroku na podstawie powyższych przepisów.

O kosztach Sąd orzekł na podstawie art. 98 k.p.c. w zw. z § 6 pkt. 4 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28.09.2002r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz.U. 02.163.1349) i obciążył powódkę jako stronę przegrywającą niniejsze postępowanie kosztami postępowania w całości, zasądzając od niej na rzecz pozwanej kwotę 1217 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.